

Motion till riksdagen 2020/21:140

av **Jessica Rosencrantz m.fl. (M)**

med anledning av skr. 2019/20:170 Riksrevisionens rapport om statliga åtgärder för fler miljöbilar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra konsekvensanalyser för styrmedel i transportsektorn och jämföra de samhällsekonomiska kostnaderna gällande styrmedel riktade mot inköp och ägande av miljöbilar mot andra alternativa styrmedel och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ersätta bonus–malus med ett styrmedel som är mer effektivt och leder till större utsläppsminskningar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska åtgärda problemet med export av miljöbilar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksrevisionen har granskat beslutsunderlagen för, och effektiviteten i, ett antal statliga åtgärder för en ökad andel miljöbilar. I deras granskning framkommer allvarlig kritik mot utformningen av de olika styrmedlen. Riksrevisionen konstaterar att regeringen varken genomfört tillräckliga konsekvensanalyser vid beslut om stöden eller gjort någon utvärdering av redan aktuella styrmedel. Kostnaderna för förslagen är relativt höga i jämförelse med andra åtgärder, vilket förstärks av att de är ojämnt fördelade i landet. Vidare menar Riksrevisionen också att styrmedlen inte har skapat långsiktiga och förutsägbara villkor för aktörerna på bilmärknaden.

Utgångspunkten för Moderaternas klimatpolitik är att kostnadseffektivitet måste stå i centrum. Precis som alla andra politikområden måste klimatpolitiken präglas av krav på resultat i form av minskade utsläpp. Regeringen har dock återkommande fått kritik för att de inte redovisar hur stora utsläppsminskningar klimatpolitiken totalt, eller

genom enskilda förslag, förväntas ge upphov till, något som också Klimatpolitiska rådet kritiserade i sin senaste rapport. I frånvaron av beräkningar och redovisningar av klimatreformernas bidrag till att uppnå klimatomålet tillåts symbolpolitik alltför ofta trumfa åtgärder som på allvar skulle kunna sänka utsläppen i både Sverige och världen. En viktig åtgärd för att ha ordning och reda i klimatpolitiken är att redovisa i vilken grad planerade, beslutade och genomförda åtgärder bidrar till att minska utsläppen. Vi anser därför att Klimatpolitiska rådet ska ges ett nytt uppdrag att utvärdera effektiviteten i regeringens enskilda klimatreformer och vid behov föreslå nya effektivare åtgärder.

Regeringens klimatpolitik har fått upprepad kritik från ett flertal tunga expertinstanser. Senast i raden är nu Riksrevisionen i deras genomgång av statliga åtgärder för miljöbilar. Omställningen av fordonsflottan från fossila bränslen till el och biobränslen är viktig för att minska utsläppen från transportsektorn. I dag står transportsektorn för en tredjedel av Sveriges totala utsläpp. Enligt Riksrevisionen har regeringen inte sett till att tillräckliga och transparenta konsekvensanalyser tagits fram inför beslut om styrmedel. Riksrevisionen menar att flera beslutsunderlag saknar miljömässiga konsekvenser och samhällsekonomiska analyser eller endast innehåller kortfattade sådana samt att det inte har utförts någon utvärdering av aktuella styrmedel. Moderaterna delar denna uppfattning och anser därför att regeringen måste genomföra konsekvensanalyser för styrmedel i transportsektorn och jämföra de samhällsekonomiska kostnaderna gällande styrmedel riktade mot inköp och ägande av miljöbilar mot andra alternativa styrmedel.

Särskilt skarp kritik har också riktats mot bonus–malus-systemet. Tidigare har Konjunkturinstitutet dömt ut reformen för att den är dyr och inte styr direkt mot minskade utsläpp. Den kritiken upprepas i Riksrevisionens rapport. Det görs nu en översyn av systemet, och det är bra. Moderaterna anser därför att bonus–malus-systemet kräver stora förändringar och i realiteten bör ersättas med ett nytt styrmedel som är mer kostnadseffektivt och leder till större utsläppsminskningar.

I dag får den som köper en elbil 60 000 kronor i bonus inom ramen för bonus–malus-systemet. Dock uppmärksammar både Riksrevisionen och Konjunkturinstitutet att en del av de bilar som köps med hjälp av bonusen i bonus–malus inte stannar i Sverige utan exporteras efter bara ett år och säljs begagnade på framför allt den norska marknaden. Regeringen är medveten om det här problemet, att svenska skattepengar används för att finansiera omställningen i Norge, men har ännu inte åtgärdat problemet. Försöken att uppnå en snabbare omställning av den svenska fordonsflottan är goda, men det kan inte vara så att svenska skattepengar ska gå till att subventionera den norska begagnatmarknaden. Om det dessutom enbart sker nybilsförsäljning av elbilar i Sverige kommer det att hämma utvecklingen, eftersom priset på en begagnad elbil blir mycket högre eftersom färre bilar finns kvar i landet. Moderaterna anser därför att regeringen skyndsamt ska åtgärda problemet med export av miljöbilar.

Jessica Rosencrantz (M)

John Widegren (M)

Betty Malmberg (M)

Marléne Lund Kopparklint (M)